

Lieta C-295/23

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2023. gada 9. maijs

Iesniedzējtiesa:

Bayerischer Anwaltsgerichtshof (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 20. aprīlis

Prasītāja:

Halmer Rechtsanwaltsgesellschaft UG

Atbildētāja:

Rechtsanwaltskammer München

Pieaicinātās personas:

SIVE Beratung und Beteiligung GmbH

Advokāts Dr. *Daniel Halmer*

Pamatlietas priekšmets

Vācijas tiesību aktos ietverta prasība, ka par advokātu sabiedrības dalībniekiem var kļūt vienīgi advokāti un personas, kas praktizē līdzvērtīga statusa profesijā, un ka advokātu sabiedrības dalībniekiem ir jāpraktizē savā profesijā, saderība ar Savienības tiesību normām (LESD 49. un 63. pants, Direktīva 2006/123) – Tādu sabiedrības statūtu noteikumu nozīmīgums, kuru nolūks ir nodrošināt sabiedrības vadības, ko var īstenot vienīgi licencēti advokāti, neatkarību

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un tiesiskais pamats

Savienības tiesību normu interpretācija, LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

Pamatojoties uz LESD 267. pantu, uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

2.1. Vai par LESD 63. panta 1. punktā nostiprināto tiesību uz kapitāla brīvu apriti nepieļaujamu ierobežojumu ir uzskatāms tas, ka saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem advokātu sabiedrībai izsniegtā licence advokāta darbības veikšanai obligāti ir anulējama, ja:

2.1.1. advokātu sabiedrības pamatkapitāla daļas tiek nodotas personai, kas neatbilst dalībvalsts tiesību aktos ietvertajām īpašajām prasībām konkrētā profesijā strādājošiem saistībā ar pamatkapitāla daļu iegād? Saskaņā ar tiem pamatkapitāla daļas advokātu sabiedrībā var iegādāties vienīgi advokāts vai cits Advokātu kolēģijas loceklis, intelektuālā īpašumā tiesībās specializējies advokāts, nodokļu konsultants, nodokļu aģents, revidents vai sertificēts grāmatvedis, ārvalstī advokāta profesijā strādājoša persona, kura ir tiesīga sniegt juridiskās konsultācijas iekšzemē, vai attiecīgi intelektuālā īpašumā tiesībās specializējies advokāts, nodokļu konsultants, nodokļu aģents, revidents vai sertificēts grāmatvedis no ārvalsts, kurš ir tiesīgs praktizēt šo darbību iekšzemē, vai arī ārsts vai farmaceits;

2.1.2. sabiedrības dalībnieks gan atbilst 2.1.1. jautājumā izklāstītajām īpašajām prasībām, tomēr šajā advokātu sabiedrībā nepraktizē savā profesijā?

2.1.3. līdz ar vienas vai vairāku sabiedrības pamatkapitāla daļu vai attiecīgi balsstiesību nodošanu šajā ziņā advokātiem vairs nav vairākuma tiesību?

2.2. Vai par LESD 63. panta 1. punktā nostiprināto tiesību uz kapitāla brīvu apriti nepieļaujamu ierobežojumu ir uzskatāms tas, ka sabiedrības dalībniekam, kurš nav tiesīgs praktizēt profesijā 2.1.1. jautājuma izpratnē, nav balsstiesību, lai gan sabiedrības statūtos ir ietverti tādi noteikumi par advokāta profesionālās darbības veicēju un sabiedrības advokātu profesionālās darbības neatkarības aizsardzību, kas nodrošina, ka sabiedrību var pārstāvēt vienīgi advokāti kā sabiedrības vadītāji vai prokūristi, ka sabiedrības dalībniekiem un sabiedrības dalībnieku sapulcei ir aizliegts ietekmēt sabiedrības vadību, dodot norādījumus vai netieši draudot ar nelabvēlīgām sekām, ka sabiedrības dalībnieku lēmumi, kas ir pretrunā minētajam, nav spēkā un ka advokāta konfidencialitātes pienākums ir attiecināms arī uz sabiedrības dalībniekiem un to pilnvarotām personām?

2.3. Vai 2.1. un 2.2. jautājumā minētie ierobežojumi atbilst nosacījumiem 2006. gada 12. decembra Direktīvas 2006/123/EK, OV L 376/36, 27.12.2006. (turpmāk tekstā – “Pakalpojumu direktīva”) 15. panta 3. punkta

- a)–c) apakšpunktā attiecībā uz pieļaujamu iejaukšanos pakalpojumu sniegšanas brīvībā?
- 2.4. Ja Tiesas ieskatā prasītājas tiesības uz kapitāla brīvu apriti (2.1. un 2.2. jautājums) nav tikušas ierobežotas un ja Pakalpojumu direktīva (2.3. jautājums) nav pārkāpta:

Vai ir tā, ka ar 2.1. un 2.2. jautājumā minētajiem ierobežojumiem attiecībā uz pirmo pieaicināto personu (*S-GmbH*) netiek ievērotas LESD 49. pantā nostiprinātās tiesības uz brīvību veikt uzņēmējdarbību?

Piemērojamās Savienības tiesību normas

LESD, it īpaši 49. un 63. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū, it īpaši 15. pants

Piemērojamās valsts tiesību normas

Bundesrechtsanwaltsordnung [Federālais advokatūras likums] redakcijā, kas bija spēkā līdz 2022. gada 31. jūlijam (turpmāk tekstā – “*BRAO* vecajā redakcijā”), it īpaši 59.a un nākamie panti

Federālais advokatūras likums redakcijā, kas ir spēkā kopš 2022. gada 1. augusta (turpmāk tekstā – “*BRAO* jaunajā redakcijā”), it īpaši 59.b un nākamie panti

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Tiesvedības priekšmets ir atbildētājas veiktās prasītājam kā advokātu sabiedrībai izsniegtās licences advokāta darbības veikšanai atsaukšanas tiesiskums.
- 2 Prasītāja ir advokātu sabiedrība, kas darbojas *haftungsbeschränkte Unternehmersgesellschaft* [uzņēmēju sabiedrības ar ierobežotu atbildību] formā (turpmāk tekstā – “*UG*”). Tās vadītājs un vienīgais dalībnieks sākotnēji bija *Daniel Halmer*.
- 3 Ar 2021. gada 31. marta līgumu 51 no 100 *D. Halmer* piederošajām pamatkapitāla daļām tika pārdotas Austrijā dibinātajai un reģistrētajai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību *S-GmbH*, kurai nedz Vācijā, nedz Austrijā nav izsniegta licence advokāta darbības veikšanai. Vienlaikus tika grozīti *UG* statūti, lai būtu iespējams pamatkapitāla daļas nodot kapitālsabiedrībai, kurai nav licences advokāta darbības veikšanai, un lai nodrošinātu neatkarību sabiedrības vadīšanā, ko var īstenot vienīgi licencēti advokāti.

- 4 Ar 2021. gada 19. maija vēstuli atbildētāja informēja prasītāju, ka pamatkapitāla daļu nodošana *S-GmbH* atbilstoši *BRAO* vecajā redakcijā nav pieļaujama un ka līdz ar to, ja pamatkapitāla daļu nodošana paliek spēkā, prasītājam izsniegto licenci advokāta darbības veikšanai nākas atsaukt.
- 5 Prasītāja ar 2021. gada 26. maija vēstuli informēja atbildētāju, ka pamatkapitāla daļu nodošana paliek spēkā. Tā lūdza pieņemt attiecīgu lēmumu.
- 6 Prasītājas licence tika atsaukta ar 2021. gada 9. novembra lēmumu. Pret to ir vērsta 2021. gada 26. novembrī iesniedzējtiesā celtā prasība.

Pamatlietas dalībnieku galvenie argumenti

- 7 Savā prasības pieteikumā prasītāja pārmet, ka licences atsaukšanā nav tikušas ievērotas tās tiesības. Atsauksana gan atbilstot *BRAO* vecajā redakcijā noteikumiem, jo *S-GmbH* nav uzņēmums, kas veic profesionālu darbību *BRAO* vecajā redakcijā 59.a panta izpratnē. Tomēr lēmums esot prettiesisks, jo šie noteikumi esot pretrunā arī prevalējošām Savienības tiesību normām. Līdz ar licences atsaukšanu citastarp esot pārkāptas prasītājas tiesības uz kapitāla brīvu apriti (LESD 63. panta 1. punkts), *S-GmbH* tiesības brīvi veikt uzņēmējdarbību (LESD 49. un 54. pants), prasītājas no Direktīvas 2006/123 15. panta izrietošās tiesības, kā arī prasītājas, *S-GmbH* un *D. Halmer* tiesības, kas izriet no Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 15. un 16. panta.
- 8 Atbildētāja apgalvo, ka šī lieta ir mākslīgi konstruēta. Prasītāja neesot veikusi advokāta darbību. Ņemot vērā tās pamatkapitālu 100 EUR apmērā, tas arī neesot sagaidāms. Kapitāla brīvas aprites aizsardzības joma netiekot skarta. Prasītāja nevarot atsaukties uz brīvību veikt uzņēmējdarbību, jo lietas faktiskie apstākļi attiecas tikai uz vienas valsts teritoriju. Turklāt ierobežojumi, kuru dēļ tika atsaukta licence, esot attaisnojami ar LESD 65. pantu un Direktīvas 2006/123 15. panta 2. punkta c) apakšpunktu un 3. punktu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma izklāsts

Valsts tiesiskais regulējums

- 9 Saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem, lai varētu veikt advokāta darbību, ir nepieciešama licence no Advokātu kolēģijas. Licence tiek izsniegta fiziskām personām, kuras ieguvušas kvalifikāciju, kas ir pietiekama, lai ieņemtu tiesneša amatu. Licence var tikt izsniegta arī sabiedrībām un personu apvienībām kopīgai profesionālās darbības veikšanai. Tiesību aktos, kas bija spēkā licences atsaukšanas laikā un kuri ir nozīmīgi vērtējumam šajā lietā, attiecībā uz advokātu sabiedrībām bija paredzēti ievērojami ierobežojumi (*BRAO* vecajā redakcijā 59.a un nākamie panti). Saskaņā ar *BRAO* vecajā redakcijā 59.a pantu kopīga profesijas praktizēšana ir atļauta vienīgi 2.1.1. prejudiciālajā jautājumā minētajām personām. Papildus tam *BRAO* vecajā redakcijā 59.c pantā advokāta profesionālās

darbības veikšana ir atļauta arī advokātu sabiedrībām kapitālsabiedrības formā. Saskaņā ar *BRAO* vecajā redakcijā 59.e panta 1. punktu vienīgi advokāti un profesionālās darbības veicēji 2.1.1. prejudiciālā jautājuma izpratnē var būt šādas advokātu sabiedrības dalībnieki. Saskaņā ar *BRAO* vecajā redakcijā 59.e panta 1. punkta otro teikumu šīm personām ir arī jāveic profesionālā darbība advokātu sabiedrībā. Visbeidzot personām, kuras nevar praktizēt savā profesijā atbilstoši 2.1.1. prejudiciālajam jautājumam, nav balsstiesību. Ja advokātu sabiedrība neatbilst šīm prasībām, saskaņā ar *BRAO* vecajā redakcijā 59.d pantu tai nevar tikt izsniegta licence. Ja šie priekšnosacījumi vairs netiek izpildīti, advokātu sabiedrībai izsniegto licenci atsauc (*BRAO* vecajā redakcijā 59.h pants). Par to atbildīgajai Advokātu kolēģijai šajā ziņā nav nekādas rīcības brīvības.

- 10 Sākot ar 2022. gada 1. augustu, *BRAO* vecajā redakcijā 59.a un nākamie panti tika aizstāti ar *BRAO* jaunajā redakcijā 59.b un nākamajiem pantiem. Lai gan jaunie noteikumi paplašina advokātu iespējas profesionāli sadarboties arī citās profesijās, ārējas līdzdalības aizliegums un – grozīts – pienākums strādāt sabiedrībā joprojām ir spēkā.
- 11 Līdz ar grozījumiem statūtos un 51 % *UG* pamatkapitāla daļu nodošanu *S-GmbH* ir konstatējami vairāki iemesli (obligātai) licences atsaukšanai atbilstoši Vācijas tiesību aktiem:
 - advokātu sabiedrībai tagad ir dalībnieks, kurš neveic darbību *BRAO* vecajā redakcijā 59.a panta izpratnē;
 - līdz ar to *S-GmbH* nevar profesionāli darboties šīs advokātu sabiedrības vārdā;
 - lielākā daļa pamatkapitāla daļu un balsstiesību vairs nepieder advokātiem.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Kapitāla brīvas aprites ierobežojums

- 12 Kapitāla brīvas aprites jēdziens aptver visus darījumus, kas saistīti ar naudu vai pamatlīdzekļiem un kas nav tieši saistīti ar preču vai pakalpojumu apriti. Šādi darījumi ietver arī privāto tiesību juridiskas personas pamatkapitāla daļu iegādi. Brīvības veikt uzņēmējdarbību aizsardzības joma tiek ietekmēta tikai tad, ja pircējs ar darījuma palīdzību vēlas nodrošināt savu ietekmi uzņēmumā. Kritērijs šajā ziņā it īpaši ir iegādājamo pamatkapitāla daļu daudzums un sabiedrības līguma saturs (2018. gada 20. septembra spriedums EV, C-685/16, EU:C:2018:743). Pēc šiem kritērijiem ir ierobežotas prasītājas tiesības uz kapitāla brīvu apriti. *S-GmbH* gan saņem 51 no 100 pamatkapitāla daļām, un tādējādi tai ir vairākumlīdzdalība. Tomēr ar statūtiem tiek nodrošināts, ka *S-GmbH* nevar īstenot izšķirošu ietekmi pār prasītāju.

BRAO vecajā redakcijā 59.a un nākamajos pantos noteikto ierobežojumu saderība ar kapitāla brīvu apriti

- 13 Ar *BRAO* vecajā redakcijā 59.e, 59.a un 59.h pantu tiek ierobežota prasītājas kapitāla brīva aprite. Šie noteikumi liedz atsavināt advokātu sabiedrības pamatkapitāla daļas trešām personām. Šāda pamatkapitāldaļu atsavināšana ir iespējama vienīgi tad, ja pircējs ir profesionālās darbības veicējs *BRAO* vecajā redakcijā 59.a panta izpratnē, ja viņš strādā sabiedrībā šajā statusā un ja lielākā daļa pamatkapitāla daļu un balsstiesību paliek advokātiem. Saskaņā ar *BRAO* vecajā redakcijā 59.e panta 2. punkta otro teikumu sabiedrības dalībniekam, kurš nav tiesīgs veikt profesionālo darbību *BRAO* vecajā redakcijā 59.a panta izpratnē, nav balsstiesību. Ar šiem noteikumiem tiek ierobežots prasītājas tiesiskais statuss.
- 14 Iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai šādu kapitāla aprites brīvības ierobežojumu var attaisnot ar LESD 65. pantu. Saskaņā ar LESD 65. panta 2. punktu gan ir pieļaujams dalībvalsts regulējums, kura nolūks ir uzturēt sabiedrisko kārtību un sabiedrības drošību. Tiesa juridisko konsultāciju neatkarību, pārredzamības principa ievērošanu un profesionālā noslēpuma drošību jau ir atzinusi par sabiedriskās kārtības un sabiedrības drošības mērķiem, kas var attaisnot kapitāla brīvas aprites ierobežojumu (spriedums, 2010. gada 2. decembris, *Jakubowska*, C-225/09, EU:C:2010:729). Tomēr Tiesa vēl nav lēmusi par to, vai ierobežojumi līdzdalībai advokātu sabiedrībā, kuri paredzēti *BRAO* vecajā redakcijā 59.a, 59.e un 59.h pantā, ir samērīgi ar šo mērķu sasniegšanu. Šajā ziņā Tiesa 2005. gada 21. aprīļa spriedumā Komisija/Grieķija (C-140/03, EU:C:2005:242, 34. punkts) ir izvirzījusi vispārīgus priekšnosacījumus. Saskaņā ar šo spriedumu nepietiek ar konstatējumu, ka valsts pasākumi principā ir lietderīgi, lai sasniegtu ar tiem izvirzīto mērķi vispārējās interesēs. Turklāt strīdīgie ierobežojumi nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešams izvirzītā mērķa sasniegšanai. Pastāv šaubas par to, vai *BRAO* vecajā redakcijā 59.a, 59.e un 59.h pantā noteiktie ierobežojumi ir nepieciešami, lai garantētu advokāta neatkarību.
- 15 Šīs šaubas varētu būt pamatotas. Sabiedrības vadītāju un pilnvaroto pārstāvju advokāta darbības neatkarība tiek nodrošināta ar to, ka saskaņā ar *BRAO* vecajā redakcijā 59.f panta 4. punktu sabiedrības dalībnieku ietekme uz advokāta sniegtajām juridiskajām konsultācijām, tajā skaitā pilnvarojuma pieņemšanu vai noraidīšanu, nav pieļaujama. Neatkarību papildus var nodrošināt ar statūtu noteikumiem. Prasītājas statūtos ir ietverti šādi noteikumi.
- 16 Šķiet apšaubāmi, vai vispārēja trešo personu, kas neveic profesionālo darbību *BRAO* vecajā redakcijā 59.a panta izpratnē, izslēgšana ir nepieciešama, lai nodrošinātu advokāta profesionālās darbības veicēju neatkarību. Risks, ka sabiedrības dalībnieks vai ieguldītājs varētu ietekmēt uzņēmuma vadību, nav atkarīgs no tā, vai sabiedrības dalībnieks veic profesionālo darbību *BRAO* vecajā redakcijā 59.a panta izpratnē. Advokāta profesionālās darbības veicēju saimnieciskā atkarība var rasties tādā pašā veidā, ja profesionālās darbības veicējs *BRAO* vecajā redakcijā 59.a panta izpratnē nodod lielu kapitāla daļu sabiedrības rīcībā. Noteikums arī neaizsargā advokātu no saimnieciskās atkarības no ārēja

kapitāla ieguldītāja vai svarīga klienta. Vismaz tad, ja likuma tiesību normas, kuru mērķis ir nodrošināt advokātu profesionālās darbības veicēju neatkarību, tiek pastiprinātas, kā šajā gadījumā, ar statūtu noteikumiem, kas aizsargā sabiedrību vadītāju un viņu pārstāvju tiesiskā statusa neatkarību, kā rezultātā sabiedrības dalībnieki nevar ietekmēt operatīvo darbību, nav acīmredzams, ka juridisko konsultāciju neatkarību trešās personas varētu ietekmēt lielākā mērā nekā advokātu sabiedrības profesionālās darbības veicēji.

- 17 Savienības tiesībās noteiktais samērīguma princips pieļauj iejaukšanos Līgumā noteiktajās pamatbrīvībās tikai tad, ja ierobežojumi saskaņoti un sistemātiski kalpo atzītam sabiedriskās kārtības vai attiecīgi sabiedrības interešu mērķim. Ierobežojumiem ir jābūt nediskriminējošiem, pamatotiem ar primārām vispārējām interesēm, piemērotiem, lai nodrošinātu izvirzīto mērķu sasniegšanu, un tie nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešams izvirzītā mērķa sasniegšanai (spriedumi, 2009. gada 19. maijs, *Apothekerkammer des Saarlandes* u.c., C-171/07 un C-172/07, EU:C:2009:316, kā arī 2015. gada 15. oktobris, *Tomášová*, C-168/15, EU:C:2016:602).
- 18 Arī šajā ziņā pastāv bažas par to, vai *BRAO* vecajā redakcijā 59.a, 59.e un 59.h pantā ir ietverts saskaņots un sistemātiski konsekvents ierobežojums, lai aizsargātu advokāta darbības neatkarību un pienācīgu tiesas spriešanu. Likuma mērķis ir nodrošināt advokāta darbības neatkarību, izslēdzot no līdzdalības sabiedrībā personas, kurām ir tikai saimnieciskas intereses, atļaujot par sabiedrības dalībniekiem kļūt vienīgi personām, kurām ir saistoši tiesību akti profesijas jomā, un uzliktot tām pienākumu strādāt sabiedrībā. Sabiedrības dalībnieku loka ierobežojums principā gan nozīmē, ka trešās personas, kas neatbilst šiem kritērijiem, kā sabiedrības dalībnieki nevar ietekmēt sabiedrību. Tomēr šis ierobežojums neatbilst saskaņotības prasībai, ja sabiedrības dalībnieki, kas atbilst *BRAO* vecajā redakcijā 59.e panta prasībām, var tādā pašā veidā ietekmēt sabiedrības vadības darbību. *BRAO* vecajā redakcijā 59.a un 59.e pantā nav ietvertas nekādas kvantitatīvas prasības attiecībā uz sabiedrības dalībnieku sadarbības pienākumu. Līdz ar to ir iespējams, ka sabiedrības dalībnieks ar savu līdzdalību galvenokārt īsteno finansiālas intereses un tikai pakārtoti piedalās sabiedrības mērķu īstenošanā. Turklāt nekādā ziņā netiek nodrošināts, ka licencētie advokāti, kas ir advokātu sabiedrības dalībnieki, būtiski līdzdarbojas sabiedrībā.
- 19 Uz uzdotajiem juridiskajiem jautājumiem Tiesas judikatūrā vēl nav tikušas sniegtas atbildes. Tiesa 2005. gada 21. aprīļa spriedumā lietā Komisija/Griekija (C-140/03, EU:C:2005:242) par brīvību veikt uzņēmējdarbību gan atzina, ka sabiedrības veselības aizsardzība ir pieļaujams mērķis, kas var ierobežot brīvību veikt uzņēmējdarbību. Tomēr šie pasākumi neesot samērīgi, jo šajā ziņā būtu pieticis arī ar mazāk būtiskiem ierobežojumiem. Šajā lietā ar *BRAO* vecajā redakcijā 59.f pantu un prasītājas statūtiem tiek nodrošināts, ka advokātu sabiedrības vārdā kā vadītāji var rīkoties vienīgi advokāti. Tas atbilst tam, ko Tiesa ir atzinusi par nepieciešamu, lai sasniegtu sabiedrības veselības aizsardzības

mērķi. Turklāt šajos noteikumos ir ietverts regulējums, kas nodrošina advokātu neatkarību, veicot savu darbību attiecībā pret sabiedrības dalībniekiem.

- 20 Atšķirīgs vērtējums neizriet arī no 2009. gada 19. maija sprieduma *Apothekerkammer des Saarlandes* u.c. (C-171/07 un C-172/07, EU:C:2009:316), kas arī attiecas uz brīvību veikt uzņēmējdarbību. Šajā spriedumā Tiesa gan apstiprināja Vācijas tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru aptiekas darbību – ar dažiem izņēmumiem – var veikt vienīgi farmaceiti. Atbilstoši minētajam principā ir izslēgts, ka aptieku vada kapitālsabiedrība. Tiesa to pamatoja ar īpašiem riskiem un vajadzībām, kas saistītas ar zāļu izplatīšanu, kā arī ar veselības politikas aspektiem. Tomēr juridisko konsultāciju gadījumā līdzīgi riski nepastāv. Turklāt, atšķirībā no aptieku darbības, juridisko konsultāciju sniegšana, ko veic kapitālsabiedrība, ir pieļaujama. Tas liecina par likumdevēja nostāju, ka arī šajā gadījumā nepastāv līdzīgs risks.

Prasītājas tiesību, kas izriet no Direktīvas 2006/123, neievērošana

- 21 Saskaņā ar Direktīvas 2006/123 15. panta 2. punkta c) apakšpunktu dalībvalstīm citastarp ir jāpārbauda, vai to tiesību sistēmā kā nosacījums, lai atļautu piekļuvi pakalpojumu darbībai vai tās veikšanu, ir paredzēta atbilstība nediskriminējošām prasībām, kas saistītas ar kapitāla daļu vai akciju turēšanu uzņēmumā. Saskaņā ar direktīvas 15. panta 3. punkta c) apakšpunktu ierobežojumiem ir jābūt samērīgiem. Tas tā ir tad, ja šādas prasības ir lietderīgas, lai varētu sasniegt noteikto mērķi, ja tās nav augstākas, nekā ir nepieciešams šā mērķa sasniegšanai, un ja nepastāv iespēja šīs prasības aizstāt ar citiem mazāk ierobežojošiem pasākumiem, ar kuriem iespējams sasniegt to pašu rezultātu. Pastāv šaubas par to, vai *BRAO* vecajā redakcijā 59.a, 59.e un 59.h pantā ietvertie ierobežojumi saistībā ar advokātu sabiedrības pamatkapitāla daļu iegādi atbilst šīm prasībām.
- 22 Prasītājas sniegtās juridiskās konsultācijas ir pakalpojumi Direktīvas 2006/123 4. panta 1) punkta izpratnē. Šai direktīvai ir tieša iedarbība attiecībā uz prasītāju. Prasītāja var tieši atsaukties uz to, ka ierobežojumi nav attaisnojami ar direktīvas 15. panta 2. punkta c) apakšpunktu un 3. punktu (spriedums, 2018. gada 30. janvāris, *X un Visser*, C-360/15 un C-31/16, EU:C:2018:44, 130. punkts). Iepriekš 14.–20. punktā izklāstīto iemeslu dēļ pastāv ievērojamas šaubas par to, vai *BRAO* vecajā redakcijā 59.a un 59.e pantā paredzētie ierobežojumi attiecībā uz advokātu sabiedrības pamatkapitāla daļu iegādi ir samērīgi šīs direktīvas izpratnē. Drīzāk ir jāizdara pieņēmums, ka advokāta darbības neatkarība, izpratne par tiesvedības īstenošanu un pienākums ievērot advokāta konfidencialitāti un līdz ar to arī palāvība uz tiesvedības īstenošanu ir pietiekami aizsargāta ar *BRAO* vecajā redakcijā 59.f pantā, kā arī sabiedrības statūtos paredzētajiem ierobežojumiem attiecībā uz sabiedrības dalībnieku tiesībām.

BRAO vecajā redakcijā 59.a un nākamajos pantos noteikto ierobežojumu saderība ar brīvību veikt uzņēmējdarbību

- 23 Ja nepiekrīt viedoklim, ka *S-GmbH* necenšas īstenot izšķirošu ietekmi pār prasītājas darbību un ka tādējādi var tikt pārkāptas prasītājas tiesības uz kapitāla brīvu apriti, papildus Direktīvas 2006/123 pārkāpumam ir apsverama arī *S-GmbH* tiesību uz brīvību veikt uzņēmējdarbību (LESD 49. pants) neievērošana. Arī šajā ziņā iejaukšanās *BRAO* vecajā redakcijā 59.a, 59.e un 59.h pantā noteikto ierobežojumu veidā varētu būt nesamērīga.

DARBA VERSIJA